

Słupsk, dnia 06 lipca 2021 roku

Opinia Stowarzyszenia Defensor Iuris do ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (druk senacki nr 430)

W związku z przekazaniem w dniu 28 czerwca 2021r. do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, Stowarzyszenie Adwokackie Defensor Iuris przedstawia następujące stanowisko w zakresie przyjętej przez Sejm ustawy.

I Treść proponowanych zmian

Zgodnie z treścią ustawy z dnia 24 czerwca 2021r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, proponuje się w ustawie – Kodeks cywilny dodanie po art. 446¹, art. 446² w brzmieniu:

„W razie ciężkiego i trwałego uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, skutkującego niemożnością nawiązania lub kontynuowania więzi rodzinnej, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny poszkodowanego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”.

Artykuł 2 ustawy z dnia 24 czerwca 2021r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny przewiduje, iż „Do zdarzeń, których skutkiem jest niemożność nawiązania lub kontynuowania więzi rodzinnej przez najbliższych członków rodziny z poszkodowanym z powodu wyrządzenia u niego ciężkiego i trwałego uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepis art. 446² ustawy zmienianej w art. 1”. Artykuł 3 zaś stanowi, że ustawa ta wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

II Ocena proponowanych zmian

W ocenie opiniującego, uchwalona przez Sejm RP zmiana w ustawie Kodeks cywilny jest wynikiem podjęcia przez skład siedmiu sędziów Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego w dniu 22 października 2019r. kontrowersyjnej (i sprzecznej z ugruntowanym orzecznictwem Izby Cywilnej SN) uchwały w sprawie I NSNZP 2/19, zgodnie z którą „Osobie bliskiej poszkodowanego, który na skutek czynu niedozwolonego doznał ciężkiego i trwałego rozstroju zdrowia, nie przysługuje zadośćuczynienie pieniężne na podstawie art. 448 Kodeksu cywilnego”. Oznaczało to nic innego, jak kategoryczne

STOWARZYSZENIE ADWOKACKIE „DEFENSOR IURIS”

UL. WOJSKA POLSKIEGO 2/4 76-200 SŁUPSK

TEL. +48 668 255 993 E-MAIL stowarzyszenie@defensoriuris.pl WWW defensoriuris.pl

mBank 74 1140 2004 0000 3902 7935 2285 NIP 839 321 34 57 REGON 384 396 339

stwierdzenie, że więzi rodzinne, nie należą do katalogu dóbr osobistych i jako takie wyłączone są spod regulacji art. 448 k.c. W konsekwencji najbliżsi takiej osoby są pozbawieni możliwości uzyskania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, albowiem art. 446 § 4 k.c. przewiduje zadośćuczynienie dla osób najbliższych wyłącznie w przypadku śmierci bliskiego na skutek czynu niedozwolonego, nie zaś popadnięcia najbliższego w stan wegetatywny.

Wprowadzenie zmiany ustawy Kodeks cywilny, poprzez dodanie proponowanego art. 446² rozstrzygnie stan niepewności prawnej wynikający z rozbieżności stanowisk Izby Cywilnej i Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Tym samym spowoduje, iż wyżej wspomniane niekorzystne rozstrzygnięcie Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego nie pozbawi pokrzywdzonych najbliższych członków rodziny osób, które na skutek czynu niedozwolonego znajdują się w stanie wegetatywnym, prawa do zadośćuczynienia.

Ustanowienie prawidłowej podstawy normatywnej do uzyskania zadośćuczynienia było konieczne. Zauważyć bowiem należy, że pozbawienie członków najbliższej rodziny zadośćuczynienia za zerwanie więzi rodzinnych w przypadku ciężkiego i trwałego uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, jest niezwykle dla nich krzywdzące. Proponowany przepis swym zakresem będzie obejmował sytuacje, w których poszkodowany żyje, ale nie ma z nim żadnego kontaktu lub kontakt ten jest mocno ograniczony, a leczenie nie rokuje znaczącej poprawy. Takie osoby nie mówią, nie chodzą i są całkowicie uzależnione nie tylko od aparatury medycznej, ale przede wszystkim od innych osób – najczęściej właśnie najbliższych. Zdaniem opiniującego, nie ma racjonalnych podstaw do rozróżnienia między zerwaniem więzi rodzinnej wskutek śmierci a niemożnością nawiązania lub rozwinięcia tej więzi pomiędzy bliskimi z powodu ciężkiego i trwałego uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia jednego z nich. Nie można tracić z pola widzenia faktu, że przy osobach bardzo ciężko chorych cierpienie ich bliskich może być nie mniejsze niż w przypadku ich śmierci.

Pozytywnie należy zaopiniować także rozwiązanie, zgodnie z którym do zdarzeń powstałych przed wejściem w życie ustawy, również będzie miał zastosowanie przepis art. 446² k.c. Za takim rozwiązaniem przemawiać powinien fakt, iż wyeliminuje ono sytuację, w której pokrzywdzony zostanie pozbawiony możliwości uzyskania zadośćuczynienia z uwagi na treść wyżej wskazanej uchwały z dnia I NSNZP 2/19 z dnia 22 października 2019r.

CZŁONEK ZWYCZAJNY
STOWARZYSZENIA ADWOKACKIEGO
DEFENSOR IURIS
ADWOKAT ANGELINA MISIAK